

Fremsat den 30. april 2024 af justitsministeren (Peter Hummelgaard)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om euforiserende stoffer

(Tydeliggørelse af advarselsreglen og ændring af ordningen om fritagelse fra strafforfølgning i tilknytning til stofindtagelsesrum)

§ 1

I lov om euforiserende stoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1334 af 9. december 2019, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, 3. pkt., ophæves.

2. I § 3 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Tiltalefrafald skal meddeles for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, når sociale forhold taler herfor, og besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed af hårde euforiserende stoffer som følge af et længere og vedvarende misbrug heraf. Det gælder også i gentagelsestilfælde.«

3. I § 3 b, stk. 1, indsættes efter »misbrug af«: »hårde«.

4. I § 3 b indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug strafforfølges ikke, hvis den pågældende er fyldt 18 år, besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer, og den pågældende

1) befinder sig i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, jf. stk. 3, hvis besiddelsen sker med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet, eller

2) er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stoffet.

Stk. 3. Politidirektøren, eller den, som denne bemyndiger hertil, udpeger det område, hvor stk. 2, nr. 1, finder anvendelse. Beslutningen skal offentliggøres og indeholde en angivelse af området.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 4.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Stk. 2. Regler udstedt i medfør af § 3 b, stk. 2, i lov om euforiserende stoffer forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 3 b, stk. 4, i lov om euforiserende stoffer, jf. denne lovs § 1, nr. 4.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Advarselsreglen
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Særlige regler om strafforfølgning og stofindtagelsesrum
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen ønsker et trygt Danmark. Det er derfor vigtigt, at vi slår hårdt ned på de organiserede narkokriminelle, hvis kriminalitet fører afstumpet vold og utryghed med sig. Politiet og anklagemyndigheden skal derfor også generelt strafforfølge både videresalg og ulovlig besiddelse af euforiserende stoffer.

Men regeringen har også den holdning, at et samfund i høj grad vurderes på, hvordan de allermest udsatte behandles. Der findes en særlig gruppe af meget socialt udsatte borgere med stærk afhængighed af bl.a. euforiserende stoffer, der har behov for at blive mødt af en helt anden indsats og et helt andet menneskesyn, end de mødes med i dag.

De mest udsatte borgere med stærk stofafhængighed er en yderst sårbar målgruppe, der ofte har komplekse sociale og sundhedsmæssige udfordringer som f.eks. hjemløshed og psykisk sygdom. Regeringen ønsker at sikre mere værdighed for personer med stærk afhængighed af bl.a. euforiserende stoffer.

Flere civilsamfundsorganisationer har desuden anbefalet en præcisering af den såkaldte advarselsregel i lov om euforiserende stoffer, der giver mulighed for i visse tilfælde at meddele en advarsel frem for bøde eller fængsel for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, så reglen mere præcist angiver, hvordan bestemmelsen skal anvendes i praksis.

Lovforslagets formål er på den baggrund for det første at sikre, at denne gruppe af mennesker ikke mødes med straf for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, men i stedet meddeles tiltalefrafald (advarsel), når sociale forhold taler for det, og besiddelsen af stofferne skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer.

Lovforslaget har for det andet til formål at tydeliggøre og samtidig udvide fritagelsen fra strafforfølgning for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, når besiddelsen sker med henblik på indtagelse i et stofindtagelsesrum.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Advarselsreglen

2.1.1. Gældende ret

Efter § 3, stk. 1, 3. pkt., i lov om euforiserende stoffer kan advarsel i almindelighed ikke meddeles, medmindre sociale forhold taler for at meddele en advarsel, og besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folke-tingstidende 2006-07, tillæg A, side 7199 f, at der kan meddeles advarsel som sanktion for ulovlig besiddelse af euforiserende stoffer, hvis sociale hensyn taler for at meddele en advarsel, og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer. Det gælder både tilfælde, hvor den pågældende ikke tidligere er straffet for overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer, i andengangstilfælde og i senere tilfælde.

Det følger desuden af bemærkningerne til bestemmelsen, at det er en forudsætning for at meddele en advarsel, at gerningspersonens sociale forhold taler herfor. Det vil i almindelighed være tilfældet, hvis den pågældende f.eks. modtager kontanthjælp eller førtidspension og ikke har anden indkomst eller opsparing af en vis størrelse. Derimod vil de sociale forhold uanset misbrugets karakter i almindelighed ikke kunne tale for at anvende advarsel, hvis den pågældende har arbejdsindtægter eller modtager dagpenge.

Det er yderligere en betingelse for at anvende advarsel, jf. § 3, at brugen af euforiserende stoffer er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at denne betingelse indebærer, at der som hovedregel kun kan meddeles advarsel til personer, som igennem år har opbygget en så stærk afhængighed af hårde stoffer, f.eks. heroin, kokain og amfetamin, at de bruger disse stoffer dagligt. Er dette tilfældet, kan der også meddeles en advarsel over for en sådan person med stærk stofafhængighed, der ulovligt besidder andre stoffer, eksempelvis cannabis, herunder tilberedningsformen hash, til eget forbrug.

Uanset om en indkomst alene består af kontanthjælp, indebærer det ovenfor beskrevne, at der ikke kan meddeles advarsel til personer, herunder unge, som kun lejlighedsvis, f.eks. i weekender eller til fester, bruger euforiserende stoffer, selv om den pågældende kan antages at have en vis afhængighed af stoffet.

Politiet har i almindelighed et godt kendskab til den gruppe af personer, hvor både de sociale hensyn og karakteren af den stærke stofafhængighed taler for anvendelse af en advarsel. I tvivlstilfælde vil politiet dog kunne indhente oplysninger fra f.eks. bopælskommunen.

Ud over en advarsel, der meddeles i stedet for bøde eller fængsel, hvis sociale hensyn taler herfor, og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende

stoffer, kan der i særlige tilfælde meddeles advarsel, hvis en person ikke er tidligere straffet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, og det på baggrund af en konkret vurdering er mest formålstjenligt at anvende denne sanktion. Det gælder f.eks., hvis hensynet til en effektiv straf- forfølgning tilsiger det, eller hvis anvendelse af bødestraf medfører et administrativt besvær, der ikke står i rimeligt forhold til sagens beskaffenhed.

Meddelelse af en advarsel i sager omfattet af § 3, stk. 1, 3. pkt., i lov om euforiserende stoffer sker i praksis i form af et tiltalefrafald i medfør af retsplejelovens § 722. Et tiltalefrafald er en strafferetlig sanktion, idet et tiltalefrafald uden vilkår imidlertid må anses som den mildeste strafferetlige sanktion, der kan anvendes uden en retssag. Da der er tale om en strafferetlig sanktion, vil politiet som udgangspunkt også beslaglægge og konfiskere de euforiserende stoffer, som den pågældende er fundet i besiddelse af.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Persongruppen, som er omfattet af § 3, stk. 1, 3. pkt., i lov om euforiserende stoffer, udgøres af særligt udsatte borgere. Disse borgeres stærke stofafhængighed helbredes ikke ved, at de straffes for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug. Tværtimod er der behov for ved gennemgående indsatser at sikre værdigheden for denne gruppe ved at give dem særvilkår, idet besiddelsen af euforiserende stoffer til eget forbrug skyldes deres egen afhængighed.

Det er således Justitsministeriets opfattelse, at der bør være et klart retsgrundlag for, at der altid skal meddeles tiltalefrafald, når en person i den omfattede persongruppe besidder euforiserende stoffer til eget forbrug.

Bestemmelsen i § 3 i lov om euforiserende stoffer bør derfor tydeliggøres, så det klart fremgår, at der skal meddeles tiltalefrafald, når betingelserne herfor er opfyldt. Det vil bidrage til at skabe klarhed for både den omfattede persongruppe og for myndighederne.

Justitsministeriet er opmærksom på, at politiet i visse situationer vil have svært ved på stedet at foretage den vurdering, som kræves efter den foreslåede bestemmelse. Det er imidlertid samtidig ministeriets opfattelse, at politiet ved sagsbehandling og eventuel indhentelse af erklæringer fra øvrige myndigheder, herunder om indkomstforhold eller stofafhængighed, kan oplyse sagen til et så tilstrækkeligt niveau, at det kan afgøres, om borgeren er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det er i den forbindelse afgørende, at det ikke bliver borgers ansvar at løfte dokumentationsbyrden for, at den pågældende er omfattet af ordningen, men at borgeren i relevant omfang bidrager hertil. Politiet skal vejlede borgeren om muligheden for at modtage et tiltalefrafald, hvis betingelserne herfor er opfyldt, så den pågældendes manglende kendskab til muligheden ikke risikerer at indebære, at relevante oplysninger herom ikke fremkommer. Politiet

skal endvidere i tvivlstilfælde undlade at søge sagen afgjort med et bødeforelæg på stedet, men skal i stedet anlægge en forsigtig tilgang, så der tages mest muligt hensyn til denne gruppe af særligt udsatte borgere.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ophæve § 3, stk. 1, 3. pkt., i lov om euforiserende stoffer og indføre et nyt stk. 4, hvorefter tiltalefrafald skal meddeles for besiddelse af stoffer til eget forbrug, når sociale forhold taler herfor, og besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer. Det foreslås desuden, at dette også skal gælde i gentagelsestilfælde.

Der lægges op til at tydeliggøre den gældende advarselsordning, så den bringes i overensstemmelse med den måde, ordningen administreres i dag, og så det fremgår klart af loven, at der skal meddeles et tiltalefrafald, når lovens betingelser er opfyldt. Det kommer således til at fremgå af bestemmelsen, at det ikke alene er en mulighed at meddele en advarsel, men at der skal meddeles et tiltalefrafald, når betingelserne er opfyldt. Der vil være tale om et tiltalefrafald uden vilkår, jf. retsplejelovens § 722. Det foreslås også, at det skal fremgå direkte af bestemmelsens ordlyd, at der er tale om et tiltalefrafald, og at der også skal meddeles tiltalefrafald i gentagelsestilfælde. Der lægges op til at videreføre den eksisterende målgruppe.

Der vil fortsat være tale om en strafferetlig sanktion, idet et tiltalefrafald uden vilkår imidlertid må anses som den mildeste strafferetlige sanktion, der kan meddeles uden en retssag. Da der er tale om en strafferetlig sanktion, vil politiet som udgangspunkt også beslægtede de euforiserende stoffer, som den pågældende er i besiddelse af, med henblik på konfiskation.

Efter de vejledende grænser for, hvornår besiddelsen af euforiserende stoffer må anses som bestemt til eget forbrug, der fremgår af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om narkotika, version af 1. marts 2024, pkt. 4.1, kan der ske en fravigelse af grænserne afhængig af sagens konkrete omstændigheder. Det vil fortsat skulle bero på en konkret vurdering, om de euforiserende stoffer er bestemt til eget forbrug, eller om de besiddes med henblik på videreoverdragelse. Ved denne vurdering vil mængden spille en stor rolle, og større kvanta vil almindeligvis ikke kunne anses som bestemt til eget forbrug. Der vil ikke blive ændret på de vejledende grænser for, hvad der kan anses som bestemt til eget forbrug, men det forudsættes, at politiet er særligt opmærksomt på, at målgruppen for ordningen i visse tilfælde vil have arbejdet en større tolerance over for de pågældende stoffer, og at det således må antages, at også større mængder, end hvad der sædvanligvis vil kunne betragtes som bestemt til eget forbrug, af den årsag efter en konkret vurdering vil kunne anses som værende til eget forbrug for denne målgruppe.

Det forudsættes, at politiet i tvivlstilfælde om, hvorvidt den foreslåede bestemmelse finder anvendelse, ikke søger sagen

afgjort med bøde eller fængselsstraf, men i stedet oplyser sagen ved indhentelse af dokumentation fra relevante myndigheder, f.eks. om indkomstforhold eller stofafhængighed, inden der træffes afgørelse i sagen. Sagen vil i tilfælde, der ikke kan afgøres på stedet, skulle oplyses, så det fremgår af sagens rapporter, om borgeren er omfattet af bestemmelsen, ligesom det skal fremgå, om borgeren er blevet vejledt om muligheden for at modtage et tiltalefrafald, hvis betingelserne herfor er opfyldt, så den pågældendes manglende kendskab til muligheden ikke risikerer at indebære, at relevante oplysninger herom ikke fremkommer.

Borgere med stærk stofafhængighed, som ellers vurderes omfattet af den foreslåede bestemmelse, vil ikke skulle strafforfølges og således heller ikke have beslaglagt og konfiskeret stofferne, hvis den pågældende er over 18 år, alene besidder de euforiserende stoffer til eget forbrug og er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stofferne, idet den pågældende i givet fald vil være omfattet af den foreslåede nye bestemmelse om undladelse af strafforfølgning i forbindelse med stofindtagelsesrum (se herom pkt. 2.2 nedenfor).

Er der et stofindtagelsesrum, som den pågældende realistisk set kan indtage stofferne i, forudsættes det, at politiet vejleder herom og opfordrer den pågældende til at indtage stofferne dér. Hvis den pågældende herefter følger denne opfordring, vil der ikke skulle ske strafforfølgning, herunder beslaglæggelse med henblik på konfiskation af stofferne.

Politiet vil fortsat skulle være opmærksomt på risikoen for, at organiserede kriminelle forsøger at omgå lovgivningen om euforiserende stoffer ved at udnytte persongruppen til at transportere euforiserende stoffer. I sådanne tilfælde vil der på samme måde som i dag ikke være tale om besiddelse til eget forbrug, men om besiddelse med henblik på videreoverdragelse, som indebærer, at forholdet som udgangspunkt skal strafforfølges, og at der skal ske beslaglæggelse med henblik på konfiskation af de euforiserende stoffer.

2.2. Særlige regler om strafforfølgning og stofindtagelsesrum

2.2.1. Gældende ret

Det følger af § 3 b, stk. 1, i lov om euforiserende stoffer, at indenrigs- og sundhedsministeren efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse kan meddele konkrete tilladelser til oprettelse og drift af kommunale stofindtagelsesrum og stofindtagelsesrum drevet af selvejende institutioner med driftsoverenskomst med kommunen for personer på 18 år eller derover med en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2011-12 (2. samling), tillæg A, L 185 som fremsat, side 17, at der således ikke skal indledes strafforfølgning, hvis personen er over 18 år og har en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af

euforiserende stoffer, hvis der er tale om besiddelse til eget forbrug af et stof, der kan indtages i det pågældende stofindtagelsesrum, hvis besiddelsen sker i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, og det ud fra de foreliggende omstændigheder må lægges til grund, at den pågældende er på vej til stofindtagelsesrummet med henblik på indtagelse af stoffet. I praksis vil politiet i tilfælde, der er omfattet af ordningen, ikke beslaglægge og konfiskere stoffer hos den pågældende, ligesom politiet heller ikke i øvrigt vil strafforfølge den pågældende.

Det er, som ved målgruppen for advarselsreglen i § 3, stk. 1, 3. pkt. (det foreslåede nye § 3, stk. 4), jf. pkt. 2.1, yderligere en betingelse, at brugen af euforiserende stoffer er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer. Denne betingelse indebærer, at kun personer, som igennem år har opbygget en så stærk afhængighed af hårde stoffer, f.eks. heroin, kokain og amfetamin, at de bruger disse stoffer dagligt, er omfattet af ordningen.

Målgruppen adskiller sig fra målgruppen for advarselsreglen i § 3, stk. 1, 3. pkt. (det foreslåede nye § 3, stk. 4), i lov om euforiserende stoffer ved, at sociale hensyn ikke indgår som en betingelse for at undlade strafforfølgning, og ved, at der også kan meddeles advarsel til personer under 18 år.

For andre end personer omfattet af målgruppen håndhæver politiet fortsat forbuddet mod euforiserende stoffer i eller i umiddelbar nærhed af stofindtagelsesrum, også selv om der alene er tale om besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug. I tilfælde af besiddelse af en større stofmængde, end hvad der almindeligvis kan anses for bestemt til eget forbrug, håndhæves forbuddet for alle, herunder også personer omfattet af målgruppen. På samme måde som for øvrige overtrædelser af lov om euforiserende stoffer beror det på en konkret vurdering, om besiddelsen kan anses som bestemt til eget forbrug eller videreoverdragelse.

Den enkelte kommune, som ønsker at oprette og drive stofindtagelsesrum eller at indgå aftale med en selvejende institution med driftsoverenskomst med kommunen, skal under hensyn til de lokale forhold tage stilling til, hvilke stoftyper kommunen ønsker, at der skal være adgang til at indtage i det enkelte stofindtagelsesrum, og hvilke indtagelsesmåder kommunen ønsker, at der skal være adgang til at benytte. Der henvises i den forbindelse til § 7, stk. 2, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 972 af 28. juni 2016 om stofindtagelsesrum. Beslutning herom skal træffes i samarbejde med politiet, lokalsamfundet og så vidt muligt de berørte personer med stofmisbrug, herunder lokale udsatteråd. Hvis der i den enkelte kommune er tale om flere stofindtagelsesrum, skal der med hensyn til stoftyper gælde det samme for alle stofindtagelsesrummene. Det er alene i forhold til de tilladte stoftyper, at målgruppens besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug forudsættes ikke at blive strafforfulgt af politiet.

Det er ikke fastlagt i bemærkningerne, hvad der skal betrag-

tes som umiddelbar nærhed af stofindtagelsesrummet, da afgørelsen beror på en konkret vurdering. Ved vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på de geografiske forhold det pågældende sted. Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om narkotika, pkt. 2.3.2, at i umiddelbar nærhed som udgangspunkt må omfatte (en del af) gaden, hvor stofindtagelsesrummet er beliggende, samt de umiddelbart tilstødende gader.

Det er som nævnt fortsat en politimæssig opgave at håndhæve forbuddet mod besiddelse af euforiserende stoffer til andre end medicinske og videnskabelige formål (også) i stofindtagelsesrum og i umiddelbar nærhed heraf over for personer, der ikke er omfattet af ordningen, herunder hvis besiddelsen sker med henblik på videreoverdragelse. Vurderingen af, om forbuddet er overtrådt, er overladt til en politifaglig vurdering.

Oprettelsen af kommunale stofindtagelsesrum og stofindtagelsesrum drevet af selvejende institutioner med driftsoverenskomst med kommunen sker efter drøftelse med politiet, og politiet er således bekendt med det enkelte stofindtagelsesrumms beliggenhed og de fastsatte vilkår for oprettelsen og driften af stofindtagelsesrummet. Oplysninger herom skal sammen med hensynet til at få stofindtagelsesrummet til at fungere efter hensigten og hensynet til beboerne omkring stofindtagelsesrummet inddrages i den politifaglige vurdering.

For så vidt angår håndhævelsen af forbuddet mod besiddelse af euforiserende stoffer til andre end medicinske og videnskabelige formål i og uden for stofindtagelsesrum gælder de almindelige regler i retsplejeloven og i lov om politiets virksomhed (politiloven). Politiet kan således foretage kontrol i og i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, eksempelvis med henblik på at sikre, at de fastsatte vilkår for oprettelsen og driften af stofindtagelsesrummet efterleves, eller for at sikre, at der ikke sker videreoverdragelse af euforiserende stoffer på stedet. Der henvises til Folketingstidende 2011-12 (2. samling), tillæg A, L 185 som fremsat, side 12-14, 17 og 22.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Det har hidtil alene været forudsat i bemærkningerne til § 3 b, stk. 1, i lov om euforiserende stoffer, at brugere af stofindtagelsesrum ikke skal strafforfølges for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, hvis den pågældende er 18 år eller derover og besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer. Det gør sig gældende, hvis den pågældende træffes i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, og det ud fra de foreliggende omstændigheder må lægges til grund, at den pågældende er på vej til stofindtagelsesrummet, hvor stoftypen må indtages, med henblik på indtagelse af stoffet.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at denne fravigelse af forbuddet mod besiddelse af euforiserende stoffer til andre

end medicinske og videnskabelige formål bør reguleres direkte i loven.

Justitsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at der er tale om en grundlæggende fravigelse af princippet om, at overtrædelser af straffelagt lovgivning skal forfølges af de relevante myndigheder.

Samtidig vurderes det at være mest hensigtsmæssigt, at den omfattede målgruppe også i tilfælde, hvor den pågældende ikke er i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, ikke strafforfølges, hvis det i øvrigt kan lægges til grund, at den pågældende er på vej til et stofindtagelsesrum for at indtage stofferne.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det geografiske område, der skal anses for at ligge i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, bedst udpeges af politidirektøren i den politikreds, hvor stofindtagelsesrummet er placeret, og bør offentliggøres, så der ikke opstår tvivl om, hvilket område der kan anses for at være i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum. Det forudsættes, at politiet inddrager kommunen i beslutningen om den geografiske afgrænsning.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 2 i § 3 b i lov om euforiserende stoffer, hvorefter besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug ikke strafforfølges, hvis den pågældende er fyldt 18 år, besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer, og den pågældende enten 1) befinder sig i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, hvis besiddelsen sker med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet, eller 2) er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stoffet.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre på, at besiddelse af euforiserende stoffer fortsat er ulovligt og strafbart efter lovgivningen om euforiserende stoffer. Det vil imidlertid tydeligt fremgå, at der ikke skal ske strafforfølgning af overtrædelser af lov om euforiserende stoffer i de omfattede tilfælde.

Den foreslåede bestemmelse vil alene finde anvendelse, hvis det er tilladt at indtage de euforiserende stoffer, som den pågældende er i besiddelse af, i det stofindtagelsesrum, som den pågældende befinder sig i eller i umiddelbar nærhed af eller er på vej til.

Det vil for så vidt angår nr. 1 i den foreslåede bestemmelse være en betingelse, at stoffet besiddes med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet. Det indebærer, at der fortsat vil skulle ske strafforfølgning i tilfælde, hvor besiddelsen ikke sker med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet, eksempelvis hvis indtagelsen sker i de tilstødende gader til stofindtagelsesrummet.

Den foreslåede bestemmelses nr. 2 indebærer, at straffor-

følgning også uden for den umiddelbare nærhed af stofindtagelsesrummet vil skulle undlades i tilfælde, hvor den pågældende er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stoffet.

Det vil indledningsvis bero på en politifaglig vurdering, om den pågældende kan anses som værende på vej til et stofindtagelsesrum. I denne vurdering vil det bl.a. indgå, om den pågældende er kendt bruger af stofindtagelsesrummet, og hvor den pågældende træffes af politiet, f.eks. om det er langt fra nærmeste stofindtagelsesrum, og andre lignende omstændigheder. Besiddelse i nattelivet, f.eks. på barer, diskoteker eller lignende, vil som udgangspunkt tilsige, at den pågældende ikke kan anses som værende på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stofferne. Er der rimelig begrundet tvivl om, hvorvidt en person i målgruppen er på vej til et stofindtagelsesrum, forudsættes det, at tvivlen skal komme den pågældende til gode, og at politiet i sådanne tilfælde således som udgangspunkt undlader at strafforfølge forholdet.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt stk. 3 i § 3 b i lov om euforiserende stoffer, som indebærer, at politidirektøren, eller den, som denne bemyndiger hertil, udpeger det område, der anses for at ligge i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum. Beslutningen herom skal offentliggøres og indeholde en angivelse af området. Det vil eksempelvis kunne ske på politikredsens hjemmeside.

Den nærmere fastlæggelse af området vil bero på en konkret vurdering af bl.a. de geografiske forhold på stedet, f.eks. almindelige indfaldsveje til stofindtagelsesrummet m.v. Det forudsættes, at politiet inddrager kommunen i beslutningen om den geografiske afgrænsning af området, og at de eksisterende straffrie områder omkring stofindtagelsesrummene indledningsvis ikke indskrænkes som følge af lovforslaget.

Det er hensigten, at udpegningen skal sikre ensartethed i politiets håndhævelse samt forbedre retssikkerheden for de omfattede brugere af stofindtagelsesrummet, idet det bliver klarere, hvor fritagelsen fra strafforfølgning gælder.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige af betydning. De økonomiske konsekvenser vil kunne håndteres inden for de eksisterende rammer.

Lovforslaget har ikke implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Principperne for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke at være relevante.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Det er forventningen, at forslaget om at tydeliggøre den eksisterende advarselsordning (pkt. 2.1) vil indebære, at færre personer i den omfattede målgruppe vil modtage bødeforelæg i tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt de opfylder betingelserne for at blive meddelt et tiltalefråfald.

Det er forventningen, at de foreslåede ændringer om undladelse af strafforfølgning i tilknytning til stofindtagelsesrum (pkt. 2.2) vil indebære, at målgruppen i mindre grad end i dag vil blive strafforfulgt og få beslaglagt og konfiskeret de euforiserende stoffer, som det er tilladt at indtage i stofindtagelsesrum.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 7. marts til den 4. april 2024 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Kommune, Aarhus Rets Hjælp, Advokatrådet, Aids-Fondet, Antidote Danmark, Blå Kors Danmark, Bopam – Børn og Pårørende af Misbrugere, Brugerforeningen, Brugernes Akademi, Center for Rusmiddelforskning, Centerlederforeningen, Danske Advokater, Danske Regioner, Dansk Psykolog Forening, Dansk Selskab for Addiktiv Medicin, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Embedslægeforeningen, Fagligt Selskab for Addiktiv Sygepleje, FAKL - Foreningen af Kommunalt Ansatte Læger, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Færøernes Landsstyre, Gadejuristen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkens Korshær, KFUM's Sociale Arbejde, KL, Københavns Kommune, Københavns Rets Hjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen af Væresteder (LVS), Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS), LOS – De private sociale tilbud, Lægeforeningen, Manderådet, Udvalg for Familieret, Mændenes Hjem, Odense Kommune, Politiforbundet, Pårørende Netværket Antistigma, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark (SBH), Sammenslutningen af Værestedsbrugere i Danmark (SVID), SAND – De Hjemløses Landsorganisation, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Socialpædagogernes Landsforbund, Stenbroens Jurister, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Vejle Kommune og Vesterbro Rets Hjælp.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning.	Ingen af betydning.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Det er forventningen, at forslaget om at tydeliggøre den eksisterende advarselsordning (pkt. 2.1) vil indebære, at færre personer i den omfattede målgruppe vil modtage bødeforelæg i tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt de opfylder betingelserne for at blive meddelt et tiltalefråfald.	Ingen.

	Det er forventningen, at de foreslåede ændringer om undladelse af strafforfølgning i tilknytning til stofindtagelsesrum (pkt. 2.2) vil indebære, at målgruppen i mindre grad end i dag vil blive strafforfulgt og få beslaglagt og konfiskeret de euforiserende stoffer, som det er tilladt at indtage i stofindtagelsesrum.	
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ifølge § 3, stk. 1, 3. pkt., i lov om euforiserende stoffer kan advarsel i almindelighed ikke meddeles, medmindre sociale forhold taler for at meddele en advarsel, og besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Det foreslås at ophæve § 3, stk. 1, 3. pkt.

Den foreslåede ophævelse er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 2, hvor det foreslås at indsætte et nyt § 3, stk. 4, som erstatter § 3, stk. 1, 3. pkt.

Til nr. 2

Efter § 3, stk. 1, 3. pkt., i lov om euforiserende stoffer kan advarsel i almindelighed ikke meddeles, medmindre sociale forhold taler for at meddele en advarsel, og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Der kan som hovedregel kun meddeles advarsel (tiltalefrafald) efter bestemmelsen til personer, som igennem år har opbygget en så stærk afhængighed af hårde stoffer, f.eks. heroin, kokain og amfetamin, at de bruger disse stoffer dagligt. Er dette tilfældet, kan der også meddeles en advarsel som sanktion over for en sådan person med stofmisbrug, der ulovligt besidder andre stoffer, eksempelvis cannabis, herunder tilberedningsformen hash, til eget forbrug.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte et nyt § 3, stk. 4, 1. pkt., hvorefter tiltalefrafald skal meddeles for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, når sociale forhold taler herfor, og besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed af hårde euforiserende stoffer som følge af et længere og vedvarende misbrug heraf.

Formålet med bestemmelsen er, at der fremover altid skal meddeles tiltalefrafald for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, hvis sociale forhold taler for at meddele tiltalefrafald, og besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer.

Med ændringen tydeliggøres det, at meddelelse af tiltalefrafald ikke kun er en mulighed, men at tiltalefrafald skal meddeles, hvis gerningspersonen opfylder betingelserne i bestemmelsen. Det kommer desuden til at fremgå, at der er tale om tiltalefrafald. Der vil være tale om et tiltalefrafald uden vilkår i medfør af retsplejelovens § 722, som således ikke vil komme til at fremgå af den pågældendes straffeattester.

Der lægges ikke op til at ændre den omfattede persongruppe, der således vil forblive den samme. Det vil således fortsat være den samme vurdering af pågældendes sociale forhold, der skal foretages. Det indebærer, at betingelsen i almindelighed vil være opfyldt, hvis den pågældende er helt uden indkomst eller f.eks. modtager kontanthjælp eller førtidspension og ikke har anden indkomst eller opsparing af en vis størrelse. Derimod vil sociale forhold uanset stofafhængighedens karakter i almindelighed ikke kunne tale

for at anvende advarsel, hvis den pågældende har arbejdsindtægter eller modtager dagpenge.

Det vil desuden fortsat være et krav, at besiddelsen skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer.

Kravet om stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer vil indebære, at der alene vil kunne meddeles tiltalefrafald efter den foreslåede bestemmelse til personer, som igennem år har opbygget en så stærk afhængighed af hårde stoffer, f.eks. heroin, kokain og amfetamin, eller stoffer der kan sammenlignes med disse i farlighed, at de bruger disse stoffer dagligt. Det forudsættes i den forbindelse, at cannabisbaserede euforiserende stoffer ikke kan anses som hårde euforiserende stoffer. Er kravet om stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer opfyldt, vil der også skulle meddeles tiltalefrafald for ulovlig besiddelse af andre stoffer, eksempelvis hash, til eget forbrug. Der lægges således ikke op til at ændre på, hvilke stoffer der kan begrunde meddelelse af et tiltalefrafald. Det forudsættes i den forbindelse, at indskrivning i lægelig misbrugsbehandling med substitutionsmedicin vil kunne indgå som en omstændighed, der taler for, at borgeren må anses som værende stærkt afhængig i den foreslåede bestemmelses forstand.

Det vil i første omgang være overladt til politiet at vurdere, om betingelserne for meddelelse af tiltalefrafald efter bestemmelsen er opfyldt.

Ved tvivlstilfælde vil sagen ikke kunne afgøres på stedet, hvorfor det forudsættes, at der vil ske yderligere sagsbehandling med henblik på oplysning af sagen, inden der kan træffes afgørelse. Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt gerningspersonen opfylder betingelserne i den foreslåede bestemmelse, vil politiet således skulle indhente oplysninger fra øvrige myndigheder, herunder f.eks. om gerningspersonens indtægtsforhold eller en lægerklæring om den pågældendes stofafhængighed, inden der træffes afgørelse i sagen. Er der rimelig begrundet tvivl om, hvorvidt den pågældende opfylder betingelserne for at modtage tiltalefrafald i medfør af bestemmelsen, vil politiet således ikke skulle søge forholdet afgjort med et bødeforelæg på stedet. Det er i den forbindelse afgørende, at det ikke bliver borgerens ansvar at løfte dokumentationsbyrden for, at der ikke skal gives en bøde, men at borgeren i relevant omfang bidrager til sagsoplysningen. Politiet vil således i forbindelse med sin sagsbehandling skulle løfte sagsoplysningen til et niveau, hvor det med rimelig sikkerhed kan konstateres, om sagen falder indenfor eller udenfor anvendelsesområdet for den foreslåede bestemmelse. De undersøgte omstændigheder vil skulle fremgå af politiets rapporter. Politiet vil i den forbindelse desuden skulle vejlede om muligheden for at blive meddelt et tiltalefrafald, hvis betingelserne herfor er opfyldt, så den pågældendes manglende kendskab til muligheden ikke risikerer at indebære, at relevante oplysninger herom ikke fremkommer.

Borgere med stærk stofafhængighed, som ellers vurderes omfattet af den foreslåede bestemmelse, vil ikke skulle meddeles tiltalefrafald eller i øvrigt strafforfølges, og således heller ikke have beslaglagt og konfiskeret stofferne, hvis den pågældende er over 18 år, alene besidder de euforiserende stoffer til eget forbrug, og er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stofferne, idet den pågældende i givet fald vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse om fritagelse fra strafforfølgning i tilknytning til stofindtagelsesrum, jf. § 3 b, stk. 2, nr. 2 (lovforslagets § 1, nr. 4).

Er der et stofindtagelsesrum, som den pågældende realistisk kan indtage stofferne i, forudsættes det, at politiet vejleder herom og opfordrer den pågældende til at indtage stofferne dér. Hvis den pågældende herefter følger denne opfordring, vil der ikke skulle ske strafforfølgning, herunder beslaglæggelse med henblik på konfiskation af stofferne.

Der vil alene kunne meddeles tiltalefrafald, når stoffer besiddes til eget forbrug. Efter de vejledende grænser for, hvornår besiddelsen af euforiserende stoffer må anses som bestemt til eget forbrug, der fremgår af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om narkotika, pkt. 4.1, kan der ske en fravigelse af grænserne afhængig af sagens konkrete omstændigheder. Det vil indledningsvis være overladt til en konkret politifaglig vurdering, om besiddelsen vurderes at være til eget forbrug. Vurderingen skal foretages på samme måde som ved øvrige overtrædelser af lovgivningen om euforiserende stoffer. Ved vurderingen vil mængden spille en stor rolle, og større kvanta vil almindeligvis ikke kunne anses som bestemt til eget forbrug. Det forudsættes imidlertid, at politiet er særligt opmærksomt på, at målgruppen for bestemmelsen i visse tilfælde vil have oparbejdet en større tolerance over for de pågældende stoffer, og at det således må antages, at også større mængder, end hvad der sædvanligvis vil kunne betragtes som bestemt til eget forbrug, af den årsag vil kunne være til eget forbrug for denne målgruppe. Der vil dog altid skulle foretages en konkret vurdering.

Besiddelse af euforiserende stoffer i en såkaldt salgspose vil således ikke isoleret set indebære, at besiddelsen skal anses som med henblik på videreoverdragelse. Der vil fortsat altid skulle foretages en konkret vurdering af de samlede omstændigheder i den enkelte sag, hvor det eksempelvis også indgår, om den pågældende er i besiddelse af værktøj (vægt m.v.) til opvejning af små mængder narkotika, et regnskab over gennemførte salg af euforiserende stoffer eller eventuelt større kontantbeløb, der ikke står i rimeligt forhold til den pågældendes indkomst. Politiet vil fortsat skulle strafforfølge tilfælde, hvor der er tale om besiddelse med henblik på videreoverdragelse.

Endvidere er det, som i øvrige straffesager, anklagemyndigheden, som skal løfte bevisbyrden for, at der er tale om besiddelse med henblik på videreoverdragelse, hvis dette er formodningen efter politiets efterforskning og oplysning af sagen.

Politiet vil fortsat skulle være opmærksomt på risikoen for,

at organiserede kriminelle forsøger at omgå lovgivningen om euforiserende stoffer ved at udnytte persongruppen til at transportere euforiserende stoffer. I sådanne tilfælde vil der på samme måde som i dag ikke være tale om besiddelse til eget forbrug, men om besiddelse med henblik på videreoverdragelse, som indebærer, at forholdet som udgangspunkt skal strafforfølges, og at der skal ske beslaglæggelse med henblik på konfiskation af de euforiserende stoffer.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke have betydning for adgangen til i sager om overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer, som ikke er omfattet af den foreslåede bestemmelse, at meddele tiltalefrafald efter retsplejelovens § 722 og bekendtgørelse nr. 792 af 18. juni 2018 om politidirektørernes og statsadvokaternes adgang til at frafalde tiltale. Der vil herunder fortsat kunne meddeles tiltalefrafald i særlige tilfælde, hvor det på baggrund af en konkret vurdering er mest formålstjenligt at anvende denne sanktion, herunder f.eks. hvis hensynet til en effektiv strafforfølgning tilsiger det, eller hvis anvendelse af bødestraf medfører et administrativt besvær, der ikke står i rimeligt forhold til sagens beskaffenhed. Der vil således kunne meddeles tiltalefrafald i sådanne sager i samme omfang som hidtil.

Efter det foreslåede § 3, stk. 4, 2. pkt., skal der også meddeles tiltalefrafald i gentagelsestilfælde.

Det vil medføre, at der ikke vil være begrænsninger for, hvor mange gange en borger omfattet af bestemmelsen vil kunne modtage tiltalefrafald for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, når den pågældende opfylder betingelserne herfor efter det foreslåede 1. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2 og 2.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det følger af § 3 b, stk. 1, i lov om euforiserende stoffer, at indenrigs- og sundhedsministeren efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse kan meddele konkrete tilladelser til oprettelse og drift af kommunale stofindtagelsesrum og stofindtagelsesrum drevet af selvejende institutioner med driftsoverenskomst med kommunen for personer på 18 år eller derover med en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Det foreslås i § 3 b, stk. 1, efter »misbrug af« at indsætte »hårde«.

Den foreslåede ændring indebærer, at kravet til den afhængighed, der er en forudsætning for, at en person er omfattet af bestemmelsen, kommer til at fremgå af bestemmelsens ordlyd.

Der er således tale om en videreførelse af det eksisterende krav om, at der skal være tale om en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer, som f.eks. heroin, kokain og amfetamin. Det

forudsættes i den forbindelse, at cannabisbaserede euforiserende stoffer ikke kan anses som hårde euforiserende stoffer.

Til nr. 4

Det følger af § 3 b, stk. 1, i lov om euforiserende stoffer, at indenrigs- og sundhedsministeren efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse kan meddele konkrete tilladelser til oprettelse og drift af kommunale stofindtagelsesrum og stofindtagelsesrum drevet af selvejende institutioner med driftsoverenskomst med kommunen for personer på 18 år eller derover med en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Det er forudsat i bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2011-12 (2. samling), tillæg A, L 185 som fremsat, side 17, at besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug i og i umiddelbar nærhed af et kommunalt stofindtagelsesrum eller et stofindtagelsesrum drevet af en selvejende institution med driftsoverenskomst med kommunen i praksis normalt ikke forfølges af politiet, hvis den pågældende er fyldt 18 år og som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer har en stærk afhængighed, og det ud fra de foreliggende omstændigheder må lægges til grund, at den pågældende er på vej til stofindtagelsesrummet, hvor den pågældende stoftype er tilladt at indtage, med henblik på indtagelse af stoffet. I praksis vil politiet i tilfælde, der er omfattet af ordningen, ikke beslaglægge og konfiskere stoffer hos den pågældende, ligesom politiet heller ikke i øvrigt vil strafforfølge den pågældende.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte et nyt stk. 2, hvorefter besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug ikke strafforfølges, hvis den pågældende er fyldt 18 år, besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer, og den pågældende 1) befinder sig i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, hvis besiddelsen sker med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet, eller 2) er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stoffet.

Der lægges ikke op til at ændre målgruppen for ordningen. Det indebærer, at personer på 18 år eller derover med en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Med et længere og vedvarende misbrug skal forstås, at den pågældende igennem år har opbygget en så stærk afhængighed af hårde euforiserende stoffer, at denne bruger disse stoffer dagligt. Der er med forslaget således ikke lagt op til en ændring af, hvad der skal forstås som et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer, men der lægges op til, at det fremgår af lovtæksten. Det forudsættes i den forbindelse, at indskrivning i lægelig misbrugsbehandling med substitutionsmedicin vil kunne indgå som en omstændighed, der taler for, at borgeren

må anses som værende stærkt afhængig i den foreslåede bestemmelses forstand.

Den foreslåede bestemmelse vil alene finde anvendelse, hvis det er tilladt at indtage de euforiserende stoffer, som den pågældende er i besiddelse af, i det stofindtagelsesrum, som den pågældende befinder sig i eller i umiddelbar nærhed af eller er på vej til. Den foreslåede bestemmelse vil ligeledes finde anvendelse i tilfælde, hvor det pågældende stofindtagelsesrum er midlertidigt lukket, f.eks. som følge af uro i brugergruppen eller lignende forbigående årsager, der medfører lukninger i kortere tidsrum.

Strafforfølgning vil alene kunne undlades, når euforiserende stoffer besiddes til eget forbrug. Politiet vil således fortsat skulle strafforfølge tilfælde, hvor der er tale om besiddelse med henblik på videreoverdragelse.

Efter de vejledende grænser for, hvornår besiddelsen af euforiserende stoffer må anses som bestemt til eget forbrug, der fremgår af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om narkotika, pkt. 4.1, kan der ske en fravigelse afhængig af sagens konkrete omstændigheder. Det vil fortsat bero på en konkret vurdering, om de euforiserende stoffer er bestemt til eget forbrug, eller om de besiddes med henblik på videreoverdragelse. Ved denne vurdering vil mængden spille en stor rolle, og større kvanta vil almindeligvis ikke kunne anses som bestemt til eget forbrug. Der vil ikke blive ændret på de vejledende grænser for, hvad der kan anses som bestemt til eget forbrug, men det forudsættes, at politiet er særligt opmærksomt på, at målgruppen for bestemmelsen i visse tilfælde vil have oparbejdet en større tolerance over for de pågældende stoffer, og at det således må antages, at også større mængder, end hvad der sædvanligvis vil kunne betragtes som bestemt til eget forbrug, af den årsag efter en konkret vurdering vil kunne anses som værende til eget forbrug for denne målgruppe.

Besiddelse af euforiserende stoffer i en såkaldt salgspose vil således ikke isoleret set indebære, at besiddelsen skal anses som med henblik på videreoverdragelse. Der vil fortsat altid skulle foretages en konkret vurdering af de samlede omstændigheder i den enkelte sag, hvor det eksempelvis også indgår, om den pågældende er i besiddelse af værktøj (vægt m.v.) til opvejning af små mængder narkotika, et regnskab over gennemførte salg af euforiserende stoffer eller eventuelt større kontantbeløb, der ikke står i rimeligt forhold til den pågældendes indkomst.

Det er, som i øvrige straffesager, anklagemyndigheden, som skal løfte bevisbyrden for, at der er tale om besiddelse med henblik på videreoverdragelse, hvis dette er formodningen efter politiets efterforskning og oplysning af sagen.

Efter det foreslåede *stk. 2, nr. 1*, strafforfølges besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug ikke, hvis den pågældende er fyldt 18 år, besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer, og den pågældende

befinder sig i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, hvis besiddelsen sker med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet.

Med den foreslåede bestemmelse lægges der op til at skabe et klart retsgrundlag for de personer med stærk stofafhængighed, der anvender stofindtagelsesrummene, og for myndighederne, så der ikke kan være tvivl om, at personer omfattet af den foreslåede bestemmelse ikke vil skulle strafforfølges, når de befinder sig i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, og de besidder stoffer til eget forbrug med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet.

Efter det foreslåede *stk. 2, nr. 1*, vil det være en betingelse, at stoffet besiddes med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet. Det indebærer, at der fortsat vil skulle ske strafforfølgning i tilfælde, hvor besiddelsen ikke sker med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet, eksempelvis hvis indtagelsen sker i de tilstødende gader til stofindtagelsesrummet.

Efter det foreslåede *stk. 2, nr. 2*, strafforfølges besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug ikke, hvis den pågældende er fyldt 18 år, besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer, og den pågældende er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stoffet.

Med den foreslåede bestemmelse vil der således ske en udvidelse af området, hvor der ikke skal ske strafforfølgning, da den foreslåede bestemmelse også vil gælde uden for de angivne områder, hvis den pågældende er på vej til et stofindtagelsesrum, hvor stoffet må indtages. I vurderingen af, hvorvidt den pågældende er på vej til et stofindtagelsesrum, kan eksempelvis inddrages, om den pågældende er kendt bruger af et stofindtagelsesrum, og hvor langt der er til rummet. Besiddelse i nattelivet, f.eks. på barer, diskoteker e.l., vil som udgangspunkt tilsi, at den pågældende ikke kan anses som værende på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stofferne. Er der rimelig begrundet tvivl om, hvorvidt en person i målgruppen er på vej til et stofindtagelsesrum, forudsættes det, at tvivlen kommer den pågældende til gode, og at politiet i sådanne tilfælde således som udgangspunkt undlader at strafforfølge forholdet.

Det vil være overladt til en politifaglig vurdering, om den pågældende er omfattet af bestemmelsen. Vurderingen af, om den pågældende er på vej til et stofindtagelsesrum for at indtage stofferne, vil skulle foretages på stedet. Politiet har i almindelighed et godt kendskab til den gruppe af personer, der anvender stofindtagelsesrummene.

Hvis politiet efterfølgende konstaterer, at der er beslaglagt euforiserende stoffer hos en person omfattet af den foreslåede bestemmelse, vil stofferne ikke skulle tilbageleveres, idet der er tale om euforiserende stoffer, hvis besiddelse er ulovlig til andre end medicinske og videnskabelige formål.

Det foreslås at indsætte et nyt § 3 b, *stk. 3, 1. pkt.*, hvorefter

politidirektøren eller den, som denne bemyndiger hertil, udpeger det område, hvor stk. 2, nr. 1, finder anvendelse.

Den nærmere fastlæggelse af området vil bero på en konkret vurdering af bl.a. de geografiske forhold på stedet. Det forudsættes, at området som minimum omfatter (en del af) gaden, hvor stofindtagelsesrummet er beliggende, og de umiddelbart tilstødende gader, herunder indfaldsveje, der leder til gaden, hvor stofindtagelsesrummet ligger.

Det forudsættes, at politiet inddrager kommunen i beslutningen om den geografiske afgrænsning af området, og at de eksisterende straffrie områder omkring stofindtagelsesrummene indledningsvis ikke indskrænkes som følge af lovforslaget.

En beslutning om at udpege det område, hvor det foreslåede stk. 2, nr. 1, finder anvendelse, vil skulle rettes mod et afgrænset geografisk område, hvortil der som udgangspunkt vil være almindelig adgang. Dette udpegede område for umiddelbar nærhed til stofindtagelsesrummet vil således ikke være rettet mod en enkelt borger eller en bestemt flerhed af borgere, men derimod en ubestemt og potentielt vekslende flerhed af borgere. Udpegningen af området for umiddelbar nærhed til stofindtagelsesrummet må således karakteriseres som en generel forvaltningsakt (i modsætning til en konkret forvaltningsakt). Politiets beslutninger om at udpege området vil dermed ikke være omfattet af de bestemmelser i forvaltningsloven, der vedrører partsbeføjelser, herunder partshøring, partsaktindsigt og begrundelse, og som alene finder anvendelse i forhold til konkrete forvaltningsakter, medmindre der undtagelsesvist er grundlag for at antage, at enkelte bliver så individuelt berørt af et udpeget område for umiddelbar nærhed til stofindtagelsesrummet, at de bør tillægges partsbeføjelser. En beslutning om udpegning af et område for umiddelbar nærhed til stofindtagelsesrummet

skal i øvrigt træffes under iagttagelse af de almindelige forvaltningsretlige principper, herunder proportionalitet og saglighed.

Efter det foreslåede § 3 b, stk. 3, 2. pkt., skal beslutningen offentliggøres og indeholde en angivelse af området.

Beslutningen vil således skulle offentliggøres, så den er tilgængelig for offentligheden, herunder brugerne af stofindtagelsesrummet. Det vil eksempelvis kunne ske på politikredsens hjemmeside.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2 og 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås med *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Det foreslås i *stk. 2*, at regler udstedt i medfør af § 3 b, stk. 2, i lov om euforiserende stoffer forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 3 b, stk. 4, i lov om euforiserende stoffer, jf. denne lovs § 1, nr. 4.

Til § 3

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

For Grønland er den regelfastsættende myndighed på sundhedsområdet overgået til Hjemmestyret, jf. lov nr. 369 af 6. juni 1991 om sundhedsvæsenet i Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om euforiserende stoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1334 af 9. december 2019, foretages følgende ændringer:

§ 3. Overtrædelse af denne lov eller de i medfør af den udfærdigede forskrifter straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved udmåling af straffen, herunder ved fastsættelse af bøder, skal der lægges vægt på skadevirkningerne af de pågældende stoffer. Advarsel kan i almindelighed ikke meddeles, medmindre sociale forhold taler for at meddele en advarsel og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer. På samme måde straffes den, der ved meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller ved svigagtig fortielse opnår eller søger at opnå tilladelse i henhold til loven eller forskrifterne, eller som handler i strid med vilkår for en given tilladelse. På samme måde straffes endvidere den, der ved henvendelse om en recept eller rekvisition på et af de i § 2 eller § 2 a, jf. § 2, omhandlede stoffer eller om anden ordination af stoffet giver urigtig skriftlig oplysning om sit navn, sin bopæl eller sin stilling.

Stk. 2 og 3. ---

§ 3 b. Sundheds- og ældreministeren kan efter ansøgning fra en kommunalbestyrelse meddele konkrete tilladelser til oprettelse og drift af kommunale stofindtagelsesrum og stofindtagelsesrum drevet af selvejende institutioner med driftsoverenskomst med kommunen for personer på 18 år eller derover med en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Stk. 2. ---

1. *§ 3, stk. 1, 3. pkt., ophæves.*

2. I § 3 indsættes som *stk. 4:*

»*Stk. 4.* Tiltalefrafald skal meddeles for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, når sociale forhold taler herfor, og besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed af hårde euforiserende stoffer som følge af et længere og vedvarende misbrug heraf. Det gælder også i gentagelsestilfælde.«

3. I § 3 b, *stk. 1*, indsættes efter »misbrug af«: »hårde«

4. I § 3 b indsættes efter *stk. 1* som nye stykker:

»*Stk. 2.* Besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug strafforfølges ikke, hvis den pågældende er fyldt 18 år, besiddelsen af stoffet skyldes en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af hårde euforiserende stoffer, og den pågældende

- 1) befinder sig i eller i umiddelbar nærhed af et stofindtagelsesrum, jf. *stk. 3*, hvis besiddelsen sker med henblik på indtagelse i stofindtagelsesrummet, eller
- 2) er på vej til et stofindtagelsesrum med henblik på indtagelse af stoffet.

Stk. 3. Politidirektøren, eller den, som denne bemyndiger hertil, udpeger det område, hvor *stk. 2*, nr. 1, finder anven-

delse. Beslutningen skal offentliggøres og indeholde en angivelse af området.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 4.